

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach**

Katowice, dnia 24 maja 2011 r.

**Pan
mgr inż. Andrzej Stoces
Nadleśniczy
Nadleśnictwa Brynek**

LKA-4101-32-03/2010/P/10/148

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach przeprowadziła kontrolę Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwa Brynek, zwanego dalej „Nadleśnictwem” w zakresie zarządzania lasami i gospodarowania mieniem Skarbu Państwa w latach 2008-2010 (do 30 września) oraz spraw sprzed 1 stycznia 2008 r. w przypadku, gdy miały bezpośredni wpływ na działalność Nadleśnictwa w kontrolowanym zakresie.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli z dnia 25 lutego 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Nadleśniczemu niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działania Nadleśnictwa w zakresie spraw objętych kontrolą.

Powyższą ocenę uzasadniają następujące oceny częściowe i ustalenia kontroli:

- I. NIK ocenia pozytywnie legalność i rzetelność działań Nadleśnictwa w zakresie pozyskiwania i sprzedaży drewna.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

1. Stosownie do art. 7 ust. 1 ustawy o lasach², gospodarkę leśną prowadzono w oparciu o plan urządzenia lasu, obejmujący okres od 1.01.2002 r. do 31.12.2011 r., zatwierdzony przez Ministra Środowiska (zwany dalej „PUL”). Według wspomnianego PUL, zakładano pozyskanie drewna w okresie 10 lat jego obowiązywania w ilości 530 199 m³, w tym 336 776 m³ w użytkowaniu rębnym i 193 423 m³ w użytkowaniu przedrębnym. Do 30 września 2010 r. pozyskano 268 378,25 m³ drewna w użytkowaniu rębnym i 213 325,80 m³ w użytkowaniu przedrębnym. Założenia PUL, w zakresie pozyskania drewna w użytkowaniu rębnym i przedrębnym, zrealizowano zatem odpowiednio w 79,7 % i 110,3 %. Przyczyną pozyskania drewna w użytkowaniu przedrębnym w okresie 8 lat i 9 miesięcy, w ilości przekraczającej o 10,3 % plan pozyskania na 10 lat, była konieczność wycinki drzew pod budowę autostrady A-1 oraz wycinka sanitarna drzewostanu świerkowego w związku z zasiedleniem tego drzewostanu przez kornika (po dopełnieniu obowiązujących w tym zakresie procedur).
2. W latach 2008–2009 Nadleśnictwo realizowało średnioroczne plany pozyskania drewna, określone w rocznych planach finansowo-gospodarczych. W 2008 r. pozyskano ogółem 63 246,02 m³ drewna, w tym 60 656,96 m³ grubizny, a w 2009 r. – 60 089,34 m³, z tego 56 127,42 m³ grubizny. Ilość pozyskanej grubizny, w stosunku do wielkości przyjętych w planach finansowo-gospodarczych (z uwzględnieniem zwiększenia o 4.500 m³ w 2009 r., w związku z wylesieniami pod budowę autostrady), wynosiła odpowiednio: 100,9 % (60 129,5 m³; 60 656,96 m³) i 96,92 % (57.910,9 m³; 56.127,42 m³).

Wykonawców prac, związanych z pozyskaniem drewna w latach 2008-2010, wyłoniono w trybie przetargu nieograniczonego oraz w trybie zamówienia z wolnej ręki, zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych³.
3. Sprzedaż drewna odbiorcom obcym oraz Zakładowi Transportu Leśnego i Spedycji Lasów Państwowych w Świerklańcu (zwanemu dalej: „Zakładem w Świerklańcu”), podległemu Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach (zwanej dalej „RDLP”), który pośredniczył w obrocie drewnem z niektórymi odbiorcami finalnymi, odbywała się w przeważającej części, a w przypadku Zakładu w Świerklańcu w całości, w trybie otwartej licytacji internetowej z wykorzystaniem aplikacji „e-drewno” (w latach 2008-2009 ponad 80 % sprzedaży ogółem, a za 3 kwartały 2010 r. - ponad 70 %).

² Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2011 r. Nr 12, poz. 59 ze zm.), zwana dalej „ustawą o lasach”.

³ Ustawa z dnia 20 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.), zwana dalej „Prawem zamówień publicznych”.

Natomiast pozostałą część drewna zbywano w formie sprzedaży detalicznej. Ww. sprzedaż była zgodna z wytycznymi zawartymi w zarządzeniach Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych (dalej „Dyrektor Generalny LP”), obowiązującymi w poszczególnych latach. Ogółem w 2008 r. sprzedano 61 899,0 m³ drewna, w 2009 r. – 60 059,0 m³, a do 30 września 2010 r. – 41 988 m³. W stosunku do wielkości sprzedaży, według rocznych planów finansowo-gospodarczych, stanowiło to odpowiednio: 100,6 %, 110,59 % i 76,70 %. Przekroczenie planu sprzedaży w 2009 r. o 5 753,0 m³ było wynikiem pozyskania większej ilości drewna, w związku z wylesieniami pod autostradę oraz cięciami sanitarnymi. Sprzedaż drewna realizowano na podstawie zawartych z kontrahentami umów. W okresie objętym kontrolą zawarto 385 umów na sprzedaż drewna. Analiza 15 z tych umów (po pięć z każdego roku objętego kontrolą) wykazała, że były one zgodne z rozstrzygnięciami przetargów i aukcji w zakresie ilości, sortymentu oraz cen. Udzielone w 2008 r. (od czerwca do grudnia) i 2009 r. (od 23 lutego do 30 czerwca) bonifikaty cenowe, dla grup handlowo–gatunkowych drewna, wprowadzono zgodnie ze wskazaniem Dyrektora RDLP. Bonifikaty te stosowano dla drewna, na które występował najmniejszy popyt. W 2008 r. z zastosowaniem bonifikat sprzedano 21 337 m³ drewna, tj. około 34 % ogółem sprzedanego drewna w tym roku, natomiast w 2009 r. bonifikatą objęto sprzedaż 6 240,71 m³, czyli około 10 %. Postanowienia badanych umów właściwie zabezpieczały interes Nadleśnictwa. Zawierały zapisy dotyczące naliczania kar umownych za zwłokę w odebraniu drewna oraz za jego nieodebranie.

II. NIK ocenia pozytywnie realizację zadań związanych z zarządzaniem gruntami Skarbu Państwa i innymi nieruchomościami, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

1. Rzetelnie prowadzono (w systemie SILP) ewidencję gruntów będących w zarządzie Nadleśnictwa. Według stanu na 30 września 2010 r., łączna powierzchnia tych gruntów wyniosła 16 175,3414 ha, z czego grunty leśne i związane z gospodarką leśną stanowiły 95,6 % (15 459,5181 ha).

Zastrzeżenia NIK budzi niepodjęcie przez Nadleśnictwo skutecznych działań zmierzających do uregulowania stanu prawnego gruntów o powierzchni 4,5500 ha, zabudowanych budynkami stanowiącymi własność innych podmiotów. Dotyczyło to gruntów na obszarze leśnictwa Stolarzowice o pow. 0,6300 ha, zabudowanych (przepompownia i zbiornik wodny) przez KWK Powstańców Śląskich w Bytomiu. W PUL obiekt ten ujęto od 1982 r. jako „urządzenia wodne”. Natomiast na gruntach

leśnictwa Łabędy o pow. 3,9200 ha znajdują się zabudowania Zakładów Mechanicznych Bumar-Łabędy w Gliwicach. Ostatnie działania związane z uregulowaniem spraw własnościowych Nadleśnictwo podejmowało we wrześniu 2003 r., a dotyczyły one tylko gruntów na terenie leśnictwa Łabędy.

2. W okresie objętym kontrolą Nadleśnictwo sprzedało trzy nieruchomości gruntowe zabudowane i jedną niezabudowaną. Sprzedaży dokonano w oparciu o art. 38 ustawy o lasach, po stwierdzeniu przez Nadleśniczego ich nieprzydatności na potrzeby gospodarki leśnej oraz uzyskaniu zgody Dyrektora Generalnego LP.

Analiza dokumentacji dotyczącej ww. transakcji wykazała, że przy ustalaniu dochodu ze sprzedaży działki gruntowej wraz z dwoma mieszkaniami pomyłkowo przyjęto wartość nieruchomości, według nieaktualnego operatu szacunkowego. W związku z powyższym zaniżono należność budżetu państwa, z tytułu sprzedaży gruntów Skarbu Państwa⁴ o 9.680,08 zł. W toku kontroli Nadleśnictwo przekazało na rachunek RDLP należność główną wraz z odsetkami w łącznej kwocie 13.120,49 zł.

Na zasadach określonych w art. 40a ustawy o lasach sprzedano 6 nieruchomości. Ww. transakcje przeprowadzono zgodnie z trybem wynikającym z przywołanego przepisu ustawy o lasach oraz wymogami określonymi w rozporządzeniu w sprawie sprzedaży lokali i gruntów⁵.

3. Nadleśnictwo sprawowało nadzór nad nieruchomościami udostępnionymi osobom trzecim. Na dzień 30 września 2010 r., w ramach obowiązujących 235 umów dzierżawy (w tym 119 zawartych w latach objętych kontrolą), osobom trzecim wydzierżawiono – na podstawie art. 39 ustawy o lasach - grunty o powierzchni 296,47 ha, w tym także na prowadzenie działalności gospodarczej. Grunty te wykorzystywano zgodnie z celami określonymi w PUL.

Zgodnie z ww. art. 39 ustawy o lasach, nadleśniczy może wydzierżawić grunty pozostające w zarządzie Lasów Państwowych po uzyskaniu zgody dyrektora RDLP. Natomiast Nadleśniczy do 17 lutego 2010 r. wydzierżawiał ww. nieruchomości gruntowe bez uzyskania zgody. Przyczyną tego było udzielenie przez Dyrektora RDLP upoważnienia do zawierania umów dzierżawy bez uzyskiwania jego zgody. Po uchyleniu

⁵ Rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 9 kwietnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu sprzedaży lokali i gruntów z budynkami mieszkalnymi w budowie oraz kryteriów kwalifikowania ich jako nieprzydatne Lasom Państwowym, a także trybu przeprowadzania przetargu ograniczonego (Dz. U. z 1998 r. Nr 52, poz. 327 ze zm.), zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie sprzedaży lokali i gruntów”.

ww. upoważnienia (17.02.2010 r.), Nadleśniczy zawierał umowy dzierżawy po uprzednim uzyskaniu zgody Dyrektora RDLP.

Analiza dokumentacji dotyczącej 15 umów wykazała, że kontrole przeprowadzone przez Nadleśnictwo potwierdziły zgodność wykorzystania nieruchomości z postanowieniami umów. Wysokość czynszu, zgodnie z postanowieniami umów, rokrocznie waloryzowano o wskaźnik inflacji publikowany przez GUS.

Podkreślić należy, że Nadleśnictwo podejmowało czynności windykacyjne wobec dzierżawców zalegających z opłatami. Według ewidencji księgowej, na dzień 30 września 2010 r. zaległości 13 dłużników wynosiły 10 052,80 zł. W wyniku podjętych działań, do czasu nin. kontroli, pięciu dłużników uregulowało całą zaległą kwotę, a w jednym przypadku spłacono część zaległości.

4. W związku z wejściem w życie rozporządzenia w sprawie mieszkań z dniem 24 stycznia 2010 r.⁶, prawo do bezpłatnych mieszkań służbowych utraciło 11 pracowników Nadleśnictwa, a 5 prawo do równoważnika pieniężnego. Stosownie do ww. rozporządzenia, z prawa do bezpłatnych mieszkań korzystały tylko osoby zatrudnione na stanowisku nadleśniczego i leśniczego. Zgodnie z pismem Dyrektora Generalnego LP z dnia 2 lutego 2010 r. pracownikom, którzy utracili prawo do bezpłatnych mieszkań i równoważnika przyznano dodatek w kwocie 300 zł, jako rekompensatę utraty ww. uprawnień, włączony do miesięcznego wynagrodzenia.

III. NIK nie wnosi zastrzeżeń do efektywności prowadzonej przez Nadleśnictwo działalności oraz sposobu wykorzystania dotacji i środków otrzymanych z Unii Europejskiej.

1. W latach 2008–2009 Nadleśnictwo uzyskało dodatni wynik finansowy. Zysk netto za 2008 r. wyniósł 693 tys. zł, a za 2009 r. - 54 tys. zł. Zaznaczyć należy, że w latach tych Nadleśnictwo otrzymało z RDLP, ze środków funduszu leśnego na wyrównanie niedoborów, odpowiednio: 3 274 tys. zł i 3 458 tys. zł, z tego odpisy na fundusz leśny wynosiły 258,0 tys. zł i 308,0 tys. zł.

Zgodnie z wymogami ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych⁷, od przychodów z działalności innej niż gospodarka leśna (administracyjna, dodatkowa, socjalno-bytowa) oraz od przychodów uzyskanych ze

⁶ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 grudnia 2009 r. w sprawie określenia stanowisk w Służbie Leśnej, na których zatrudnionym pracownikom przysługuje bezpłatne mieszkanie albo równoważnik pieniężny, oraz sposobu i trybu przyznawania i zwalniania tych mieszkań, a także ustalania i wypłaty równoważnika pieniężnego (Dz. U. z 2009 r., Nr 221, poz. 1751), zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie mieszkań”

⁷ Dz. U. z 2000 r., nr 54, poz. 654 ze zm.

sprzedaży materiałów, pozostałych przychodów operacyjnych i finansowych naliczano podatek dochodowy od osób prawnych,

Na podkreślenie zasługują podejmowane przez Nadleśnictwo działania na rzecz ograniczenia kosztów, w tym m.in.: ofertowy wybór dostawców towarów i usług budowlanych oraz zakładanie terminowych lokat.

Pożyczki na zakup prywatnych samochodów, używanych do celów służbowych, przyznano sześciu pracownikom, zgodnie z wytycznymi określonymi w zarządzeniach Dyrektora RDLP. Poza umowami pożyczki, z pracownikami zawarto odrębne umowy o używanie samochodów prywatnych do celów służbowych. Przyznane limity kilometrów, określone w tych umowach, były zgodne z § 3 ust 3 rozporządzenia w sprawie używania samochodów⁸.

2. Środki otrzymane w ramach dotacji, przyznanej w 2008 r. z budżetu państwa w kwocie 154.000 zł, wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem, na realizację zadań w ramach projektu *„Zagospodarowanie i ochrona lasów w przypadku zagrożenia ich trwałości wraz z poprawkami, pielęgnacją, ochroną upraw i wyprzedzającym przygotowaniem gleby”*. Realizację zadań (odnowienie drzewostanu, pielęgnacja upraw, zakup tablic edukacyjnych) zakończono 5 grudnia 2008 r., czyli przed upływem terminu ustalonego w umowie dotacji na dzień 31 grudnia 2008 r. Ponadto, w okresie 2008–2010 (III kw.) Nadleśnictwo otrzymało pięć dotacji z jednostek organizacyjnych Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w łącznej kwocie 535.858 zł, na refundację wydatków poniesionych na realizację zadań związanych z gospodarką leśną, określonych w umowach dotacji.

Również zgodnie z przeznaczeniem wykorzystano środki z Unii Europejskiej, otrzymane w ramach jednolitej płatności obszarowej na lata 2008–2010, w kwocie 38 905,0 zł⁹. Do końca 2009 r. z kwoty tej wydatkowano 36.675 zł na prowadzenie gospodarki łąkowo-rolnej.

IV. Zastrzeżenia NIK budzi realizacja niektórych zadań wynikających z ustawy Prawo łowieckie¹⁰.

⁸ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów nie będących własnością pracodawcy (Dz. U. z 2002 r. Nr 27, poz. 271 ze zm.), zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie używania samochodów”.

⁹ Do dnia 24.01.2011 r. nie otrzymano przyznanej na 2010 r. kwoty 29.149,99 zł

¹⁰ Ustawa z dnia 13 października 1995 r. (Dz. U. z 2005 r., Nr 127, poz. 1066 ze zm.), zwana dalej „Prawem łowieckim”.

1. NIK nie wnosi uwag do trybu postępowania przy zatwierdzaniu rocznych planów łowieckich. Plany te, dla dziewięciu obwodów łowieckich wydzierżawionych kołom łowieckim, Nadleśniczy zatwierdzał zgodnie z art. 8 ust. 3a Prawa łowieckiego i w terminie określonym w § 4 ust. 2 rozporządzenia w sprawie planów łowieckich¹¹. Nadleśniczy korzystał również z uprawnień wynikających z § 5 ust.1 ww. rozporządzenia, w zakresie zwiększania rocznych planów łowieckich, w związku z wnioskami złożonymi przez koła łowieckie.

Analiza rocznych planów łowieckich na lata gospodarcze 2007/2008–2009/2010 wykazała, że w wydzierżawionych obwodach łowieckich miały miejsce przypadki pozyskania zwierzyny w ilości przekraczającej wielkości ustalone w tych planach. Przekroczenia te dotyczyły grup wiekowych w obrębie danego gatunku, przy czym nie przekroczonej ogólnej liczby pozyskanej zwierzyny danego gatunku. W obwodach łowieckich leśnych (111,112,113) pozyskano ponad plan: 9 byków jelenia I klasy wieku, 2 kozły sarny I klasy wieku, 8 kozłów sarny II klasy wieku oraz 15 dzików, w tym 8 warchlaków, 5 przelatek i 2 pozostałe, 4 gołębie grzywacze i 1 borsuka. Natomiast w obwodach łowieckich polnych ponad plan pozyskano: 1 kozła sarny I klasy wieku, 8 warchlaków, 7 przelatek i 25 pozostałych dzików.

Nadleśniczy nie podjął działań mających na celu zagospodarowanie, w imieniu Skarbu Państwa, zwierzyny bezprawnie pozyskanej w obwodach łowieckich leśnych oraz nie pobrał środków pochodzących ze sprzedaży jej tuszy i ekwiwalentu za zwierzynę bezprawnie pozyskaną w tych obwodach, pomimo obowiązku wynikającego z § 3 ust. 2 i § 4 ust. 2 rozporządzenia w sprawie zwierzyny bezprawnie pozyskanej¹². Zgodnie z § 2 ust. 1 tego rozporządzenia, ekwiwalent ten wynosił: 5.800 zł za jelenia szlachetnego, 2.300 zł za dzika i 2.000 zł za sarnę oraz po 1000 zł za gołębia i borsuka. Pobrane środki należało odprowadzić do budżetu państwa, gdyż - w myśl art. 15 ust. 2 Prawa łowieckiego - zwierzyna bezprawnie pozyskana stanowi własność Skarbu Państwa.

NIK nie podziela stanowiska Nadleśniczego, uzasadniającego niedopełnienie obowiązków wynikających z cytowanych przepisów prawa, że „...Prawo łowieckie nie zawiera definicji pojęcia zwierzyna bezprawnie pozyskana. Nie definiuje również samej bezprawności pozyskania. Wobec braku tych definicji należy przyjąć, że ustawodawca

¹¹ Rozporządzenie Ministra Środowiska z 13 listopada 2007 r. w sprawie rocznych planów łowieckich i wieloletnich łowieckich planów hodowlanych (Dz. U. z 2007 r. Nr 221, poz. 1646), zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie planów łowieckich”

¹² Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 czerwca 2005 r. w sprawie zwierzyny bezprawnie pozyskanej, zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie zwierzyny bezprawnie pozyskanej”(Dz. U. Nr 116, poz. 981).

rozumiał bezprawność jako zdarzenie zawinione, polegające na naruszeniu reguł porządku prawnego. Zatem za nielegalnie pozyskaną zwierzynę należy uznać taką, którą pozyskano metodami zabronionymi prawem(...) lub w sposób, który prawo zabrania. (...) Zwierzyna pozyskana na polowaniu przy pomocy broni myśliwskiej (...) nie może być uznana za pozyskaną bezprawnie. Nadleśniczy stwierdził również, że „... nie doszło do przekroczenia pozyskania zwierzyny w obwodach leśnych (...) określonego w rocznym planie łowieckim, wobec czego(...) nie występował o ekwiwalent z tytułu bezprawnie pozyskanej zwierzyny...”.

Zdaniem NIK, pozyskanie zwierzyny z przekroczeniem planów łowieckich, w odniesieniu do grup wiekowych w obrębie danego gatunku, stanowiło naruszenie art. 8 ust. 3 Prawa łowieckiego, w związku z § 3 ust. 1 pkt 4 lit. h ww. rozporządzenia w sprawie rocznych planów łowieckich.

2. Nadleśnictwo dysponowało wieloletnim łowieckim planem hodowlanym, obejmującym m.in. leśne obwody łowieckie 99 i 100, stanowiące Ośrodek Hodowli Zwierzyny (zwany dalej „OHZ”), zarządzany przez Nadleśnictwo. Plan ten, obowiązujący od 1 lipca 2007 r. przez okres kolejnych 10 lat, ustalił Dyrektor RDLP. Dyrektor RDLP zatwierdził również roczne plany łowieckie dla ww. dwóch obwodów łowieckich.

W latach 2008/2009 i 2009/2010 roczne plany łowieckie przekroczone w obwodzie łowieckim 99 - o jednego kozła sarny I klasy wieku i 5 warchlaków dzika, a w obwodzie 100 - o jednego byka jelenia II klasy wieku oraz 1 warchlaka dzika i 4 przelatki.

Według wyjaśnień Nadleśniczego, odstrzały byka jelenia i kozła sarny komisja ds. oceny prawidłowości wykonania odstrzału uznała za prawidłowe. Natomiast pozyskanie dzików w poszczególnych grupach rozwojowych należy uznać jako zgodne z wytycznymi, określonymi w zasadach gospodarowania populacją dzika. Procentowy udział pozyskanej zwierzyny w poszczególnych grupach rozwojowych, w ogółem pozyskanych dzikach, odpowiadał zasadom struktury pozyskania dzików.

NIK nie zgadza się z powyższym stanowiskiem. Cytowane wyżej w pkt IV.1 protokołu przepisy prawa odnoszą się do leśnych i polnych obwodów łowieckich, bez względu na podmiot prowadzący w nim gospodarkę leśną.

3. Organizację i sprzedaż polowań w OHZ (241 w roku 2008/2009 i 148 w 2009/2010) Nadleśnictwo realizowało zgodnie z zarządzeniami Dyrektora RDLP¹³. Zgodę na organizację polowań zbiorowych wydawał Dyrektor RDLP, natomiast Nadleśniczy

¹³ Zarządzenia: nr 4 z 28 marca 2008 r., nr 2 z 22.01.2009 r., nr 8/2010 z 24.03.2010 r.

zawierał umowy na organizację polowania z pełnomocnikiem myśliwych. W przypadku polowań dla myśliwych cudzoziemców, umowy z biurami polowań, które je reprezentowały, zawierał Dyrektor RDLP, na podstawie zgłoszeń przekazanych przez Nadleśnictwo. Nadleśnictwo również organizowało te polowania oraz prowadziło ich rozliczanie. Przychody uzyskane z tytułu polowań myśliwych cudzoziemców stanowiły w całości przychód Nadleśnictwa. W latach 2008/2009-2009/2010 przychody z 15 polowań cudzoziemców wynosiły łącznie 215.710,0 zł, natomiast z 374 polowań dla myśliwych krajowych – 85.960 zł.

Tusze upolowanej zwierzyny zbywano podmiotom wybranym po uprzednio przeprowadzonym rozeznaniu rynku i wyborze najkorzystniejszych ofert, biorąc pod uwagę cenę i odległość do punktu skupu.

Analiza rozliczeń pięciu polowań w OHZ dla myśliwych krajowych (2 polowania) i cudzoziemców (3 polowania) wykazała prawidłowe, zgodne z zarządzeniami Dyrektora RDLP, obciążanie myśliwych za pozyskane trofea i organizację polowania, z uwzględnieniem pełnego lub ograniczonego zakresu usług.

Ocenę prawidłowości odstrzału i wycenę wstępną trofeów łowieckich przeprowadził przedstawiciel Nadleśnictwa - leśniczy ds. łowiectwa i Polskiego Związku Łowieckiego, zgodnie z art. 42d Prawa łowieckiego. Leśniczy ds. łowiectwa, dokonujący oceny prawidłowości odstrzału zwierzyny - jak wynika z czterech arkuszy oceny - był również uczestnikiem polowań cudzoziemców.

Zdaniem NIK, osoba uczestnicząca w polowaniu i współodpowiedzialna za prawidłowość odstrzału nie powinna brać udziału w komisji dokonującej oceny prawidłowości odstrzałów na tym polowaniu.

Przy ocenie prawidłowości odstrzału i wycenie wstępnej trofeów kierowano się „Zasadami selekcji osobniczej i populacyjnej zwierząt łownych w Polsce oraz zasadami postępowania przy ocenie prawidłowości odstrzału”¹⁴, a także „Okresowymi zasadami selekcji i gospodarowania populacjami jelenia szlachetnego w celu zwiększenia udziału III klasy byków”¹⁵, ustalonymi przez Naczelną Radę Łowiecką.

¹⁴ Uchwała Naczelnej Rady łowieckiej nr 57/2005 z dnia 22.02. 2005 r

¹⁵ Uchwała Naczelnej Rady łowieckiej nr 71/2009 NRŁ z dnia 8.02.2009 r.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1. Uregulowanie stanu prawnego gruntów, będących w zarządzie Nadleśnictwa, zabudowanych obiektami stanowiącymi własność innych podmiotów.**
- 2. Podjęcie działań zapewniających pobranie ekwiwalentu za zwierzynę bezprawnie pozyskaną na terenie wydzierżawionych obwodów łowieckich leśnych, w związku z odstrzałem zwierząt w ilości przekraczającej wielkości określone w rocznych planach łowieckich oraz przekazanie pozyskanych środków do budżetu państwa.**
- 3. Zagospodarowywanie zwierzyny bezprawnie pozyskanej w wydzierżawionych leśnych obwodów łowieckich i pobieranie środków pochodzących ze sprzedaży jej tusz.**
- 4. Podjęcie działań w celu wyeliminowania przypadków dokonywania oceny prawidłowości odstrzałów i wyceny trofeów przez osoby uczestniczące w polowaniu, współodpowiedzialne za prawidłowość ocenianych odstrzałów.**

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Nadleśniczego, w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.